

Mickaël Brun-Arnaud

PAMĚTI LESA

Vzpomínky krtka Ferdinanda

přeložila
Tereza Hodinová

ilustrovala
Sanoe

PAMĚTI LESA

Vzpomínky krtka Ferdinanda

Original title: Mémoires de la forêt. Les souvenirs de Ferdinand Taupe.
Text by Mickaël Brun-Arnaud and illustrations by Sanoe.
© 2022, l'école des loisirs, Paris

*Všetchna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Tereza Hodinová, 2025
Cover and illustrations © Sanoe, 2025
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2025

ISBN 978-80-277-6812-7 (pdf)

Mickaël Brun-Arnaud
**PAMĚTI
LESA**

Vzpomínky krtka Ferdinanda

ilustrovala
Sanoe

přeložila
Tereza Hodinová

Obsah

Knihkupectví Kráskorky.....	11
Pan Krtek	18
Ferdinandův příběh	26
Odchod	37
Čajovna Petúnie Svišťové.....	46
Noc pod hvězdami.....	56
Pořádně dlouhý výstup.....	65
Koncert Zdubínek.....	75
Úplně první představení.....	85
Literární zátiší	95
Krtešnictví.....	104
Violeta se zlobí.....	116
Brány paměti	128
Ve Ferdinandově domku	142
Lesní pošťák	154
Sladké shledání	165
Paměti ze země za obzorem	175
Duchaplná setkání	187
Chlapec ve skořápce	200
Mandina volba	215
Klíč od modrých dveří	226
Jak se rozloučit.....	239
Poděkování	253

*Na památku mé prababičky Anity.
Neexistuje les, kde bych tě nedokázal najít.*

Vzdušná víska

čajovna

Kráškonky

Svěží moře

Hvězdné hory

Zdubínek

Gedeon

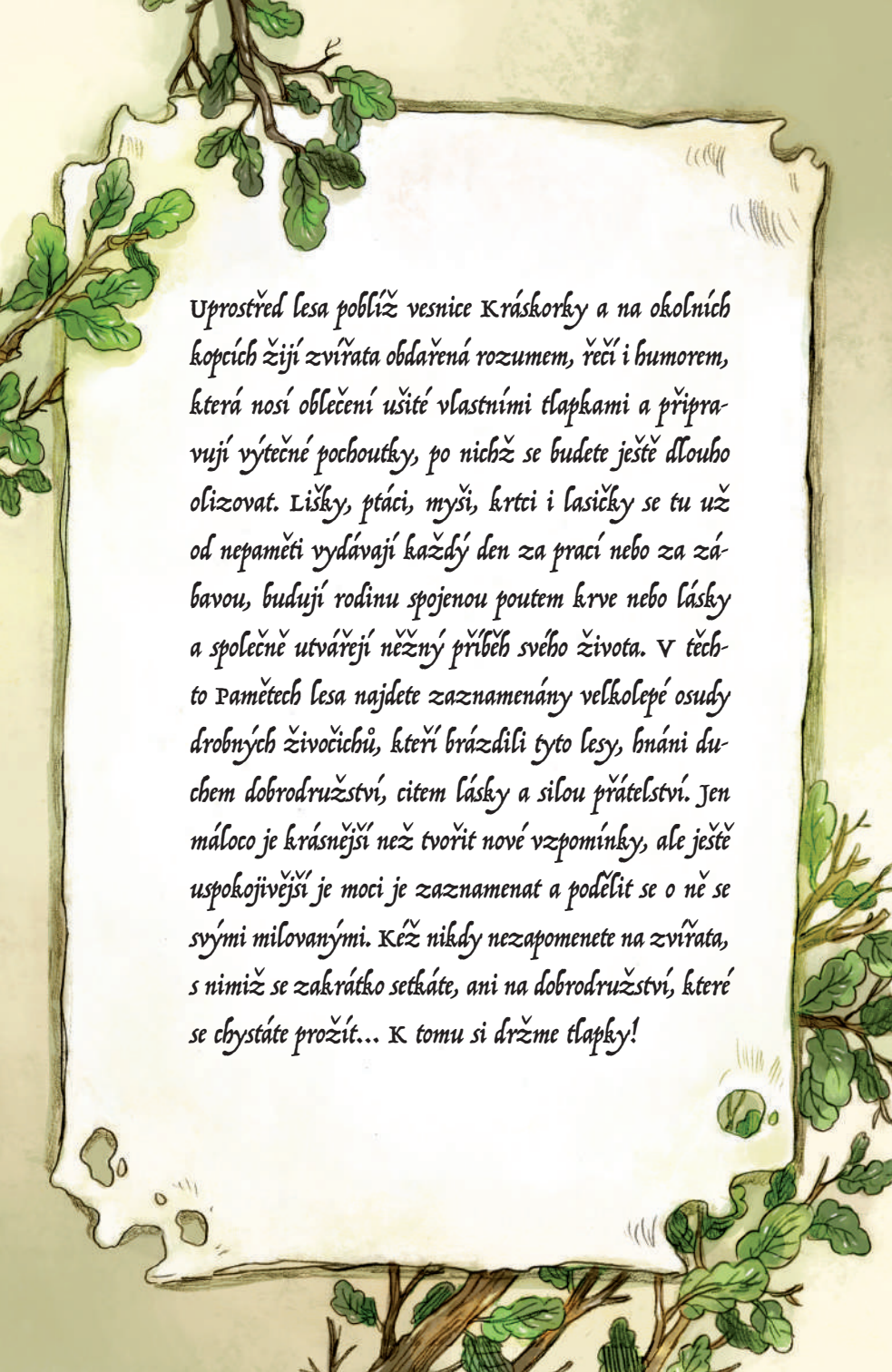
rodiče
Krtkovi

Krtešnictví

Literární
zátíší

erdinandův
dům

Jemná Kamenice

Uprostřed lesa poblíž vesnice Kráskorky a na okolních kopcích žijí zvířata obdařená rozumem, řečí i humorem, která nosí oblečení ušité vlastními tlapkami a připravují výtečné pochoutky, po nichž se budete ještě dlouho olizovat. Lišky, ptáci, myši, krtek i lasičky se tu už od nepaměti vydávají každý den za prací nebo za zábavou, budují rodinu spojenou poutem krve nebo lásky a společně utvářejí něžný příběh svého života. V těchto Pamětech lesa najdete zaznamenány velkolepé osudy drobných živočichů, kteří brázdili tyto lesy, hnáni duchem dobrodružství, citem lásky a silou přátelství. Jen máloco je krásnější než tvořit nové vzpomínky, ale ještě uspokojivější je moci je zaznamenat a podělit se o ně se svými milovanými. Kež nikdy nezapomenete na zvířata, s nimiž se zakrátko setkáte, ani na dobrodružství, které se chystáte prožít... K tomu si držíme tlapky!

Knihkupectví Kráskorky

Lišák se celý den lopotil, aby se zbavil prachu, který se hromadil na regálech už celé týdny. Většina knih v knihkupectví vesnice Kráskorky existovala pouze v jediném exempláři, takže bylo důležité, aby byly udržovány v co nejlepším stavu. Lišák Archibald byl svědomitý obchodník, ale když zdědíte krámk v dutině stromu v samém srdci lesa, dá se očekávat, že se příroda bude domáhat svých práv a všude pronikne hlína. Jeho předek měl vsutku podivný nápad! Každou polici vydlabanou do dubové stěny lišák pečlivě vyleštil voskem od medvědice Vinky, jež pečlivě uchovával v keramické nádobce. Přitom

dával pozor na okraje krásně vázaných knih, které tam odpočívaly a čekaly na kupce. Některá díla tam ležela už léta, možná dokonce staletí: knihkupectví totiž odkázal lišákovi jeho vlastní otec, který je zase zdědil po svém otci, který... už si vlastně ani nepamatoval, po kom je zdědil.

Z výšin žebříku si lišák s potěšením znovu pročítal tituly třpytící se zlatým písmem na kožených deskách. *Tajemství zlodějů lískových oříšků* od veverčáka Alexandra, *Jak pěstovat mrkev efektivně a bez námahy* od zajíce Benedikta, *Tisíc a jeden jablečný recept šéfkuchařky* od rosničky Milušky. Obchodník si pamatoval každého ze spisovatelů, který mu nadšeně přinesl svůj rukopis v naději, že bude přijat do lišákova knihkupectví a jednoho dne – to byl jejich sen – se možná i prodá! Najít správnou knihu pro správné zvíře bylo důležitým posláním, zvlášť když byl k dispozici jen jeden výtisk! *Musím tu uklízet pravidelněji*, pomyslel si zahanbeně Archibald a vytřepal hadr z dřevěně rámovaného okénka.

„Pozor, mistře Lišáku! Jsem tady pod vámi!“ ozval se tichý hlásek zvenčí knihkupectví.

Následovala dvě drobná kýchnutí, hlasité „hep-čí“ a pak už bylo z okna vidět papíry, které se rozlétly do všech stran.

„Pomoc! Můj rukopis! Moje mistrovské dílo!“ ozval se znovu nespokojený hlásek.

Lišák neztrácel ani okamžik, sjel po žebříku dolů, slalomem prokličkoval mezi policemi a vyběhl ven za tvorem, jehož hlas bohužel poznal. V ostrém světle rudnoucího slunce bylo vidět želváka, jak se snaží dát do pořádku listy své knihy.

„Měl byste být opatrnější, mistře Lišáku! Copak se netěšíte, až si přečtete moji další esej?“

„Dobrý večer, pane Želváku, je mi to skutečně líto. Trochu jsem uklízel a byl jsem rozptýlený...“ omlouval se knihkupec, napůl pobaveně, napůl zahanbeně.

„Radši mi pomozte všechno posbírat, než se změní počasí!“

Pracovali ze všech sil, dokud nebyl rukopis želváka Finease opět po kupě, načež se autor jako obvykle rozvalil po pultě a přednesl prodavači dobře nacvičený proslov. V něm vysvětloval, proč musí

mít jeho kniha na pultech *Knihkupectví Kráskorky* rozhodně své čestné místo...

„Kniha *Krunýř je plný! Úvahy o duševní zátěži odvážné želvy* je plodem několikaměsíční práce a troufám si věřit, že nalezne...”

„Ale samozřejmě, pane Želváku,“ přerušil ho lišák, proděravěl rukopis ostrými drápy a připravil si provázek na svázání stránek. „Postavím ji vedle vašich *Myšlenek o příliš rychlé společnosti* a vaší *Eseje o úklidu aneb když se dům stane přítěží, která vám brání jít kupředu*. Co vy na to?“

Fineas přikývl, potěšen, že je knihkupec obeznámen s jeho prací, a upravil si motýlka a brýle, které mu na spáncích držely jen dvěma kousky lepenky.

„Tak ony se ještě neprodaly? Doufal jsem, že po takovém čase naleznou kupce... Vlastně jsem si o tom chtěl s vámi promluvit. Jste si opravdu jistý, že tento regál je pro vystavení mých knih nejvhodnější? Ne že bych chtěl zpochybňovat vaše schopnosti literárního odborníka, chraň bůh, ale rád bych se s vámi podělil o tento seznam připomínek

k uspořádání esejí ve vašem knihkupectví a jsem si jistý, že...”

Archibalda plně zaměstnal dlouhý seznam postřehů, které želvák nahlas vyjmenovával, takže si nevšiml zvířete, které vstoupilo do obchodu. Nedokázal by říct, jestli je to samec, nebo samice, hlodavec, nebo ježek, protože cizinec se na žádné informace neptal a po přátelském „Dobrý večer, pánové“ zamířil rovnou ke knihám. Bloumal mezi regály a táhl za sebou svůj kožich, šupiny nebo snad peří od jedné knihy k druhé, od police k polici, až konečně našel, po čem toužil – tedy snad! Lišák mu nemohl věnovat větší pozornost, natolik se ztrácel v záplavě návrhů nadmíru hovorného želváka. Mechanicky podal tajemnému zákazníkovi účtenku, zatímco Fineas mu vysvětloval, že jeho spisy by měly být neustále vystaveny na pultu nebo úplně vepředu ve výloze, kde je každý uvidí.

„Tři oříšky, prosím,“ požádal knihkupec a zabalil knihu do papírového sáčku, aniž se podíval na její název.

Když chtěl zákazníkovi poděkovat a vrátit mu čtvrtý lískový oříšek, který nedopatřením nechal na pultu, zvíře už bylo pryč. Velké hodiny na protější stěně jako na povel odbily osmou. Pro mistra lišáka konečně nastal čas zavřít a rozloučit se se želvákem a jeho připomínkami k vedení jeho vlastního obchodu.

„Děkuji mnohokrát, pane Želváku. Všechno, co jste řekl, jsem si zapsal! A teď mě omluvte,“ dodal knihkupec, postrčil želváka za ramena k východu a zamkl za ním na tři západy, „musím toho ještě hodně dodělat!“

„Ale nenechal jsem vám své poznámky!“ křičel Fineas přes dveře a přitom poskakoval, aby ho lišák přes sklo uviděl.

„Nebojte, mám sloní paměť!“

S těmi slovy knihkupec rychle zatáhl závěsy a vmžiku sfoukl svíčky v lustru. Unavený úklidem a nekonečným želvím řečením dlouho neotálel a hbitě všil Fineasův rukopis do pěkného obalu z houbové kůže, na něž vyryl honosný titul zvolený spisovatelem. Když byl hotov, postavil knihu na

polici k dalším esejím, jejichž názvy byly ostatním zákazníkům k smíchu. Pak si to rozmyslel a odnesl si ji do svého pokoje v patře. Dobrý knihkupec si přečte každou knihu, kterou sváže, to je věc principu a základní logiky! *Ach, mé regály...* pomyslel si, když procházel opuštěným knihkupectvím. Archibald si s dojetím vzpomněl, jak poprvé vstoupil do knihkupectví s tlapkou v té otcově. Z jeho výšky malého liščete se mu police s knihami zdály obrovské: byly tam snad tisíce, ne, miliony knih! V tu chvíli věděl, že jednoho dne převezme obchod a stane se nejlepším knihkupcem v lese. Ale toho večera, poté, co zhltl vydatnou dýňovou polévku s hříbký a krutony a zachumlal se do své kostkované deky, si řekl, že ať už ho život baví sebevíc, neuškodilo by zažít nějaké dobrodružství. Nic výstředního! Lišky vynikají především moudrostí a schopností plánovat... Ale kdyby tak našel odvalu stát se dobrodruhem! Když lišák usínal nad knihou želváka Finease, netušil, že jeho dobrodružství právě začalo...

Pan Krtek

K setkání s panem Krtkem došlo hned po snídani. Archibald seděl ve své kuchyni a mazal si krajíčky chleba řepkovým máslem, zdobil je špetkou soli a výtečným kakaovým práškem, když tu mu nástěnné hodiny s kukačkou oznámily, že je čas otevřít obchod.

„Vida, je přesně deset hodin,“ řekl si knihkupec a uvázal si modrozelenou zástěru těsně nad ocasem. „Kdopak asi dnes překročí práh obchodu jako první?“

Když zavěšoval malovanou dřevěnou vývěsku s nápisem KNIHKUPECTVÍ RODINY

LIŠÁKOVÝCH, kterou pan Bobr nedávno opatřil novým nátěrem, zaslechl, jak se kdosi opakovaně omlouvá a naráží stále do nových a nových kolemjdoucích.

„Jejda, promiňte, strašně se omlouvám... Ach, pardon, tisíceré omluvy, jak jen jsem roztržitý, víte, co se o nás říká... Ach, odpusťte, paní... Ale ne, to je jen strom... Dobrý den, pane, rád vás... Jejda!“

Archibald pobaveně hledal očima nemotoru na cestě. Malý savec právě zapadl do hlohových keřů, rostoucích ve stínu dubů. Když se narovnal, knihkupec podle půlky ořechové skořápky na zádech a obrovských, šikmo nasazených brýlí poznal pana Krtka. Byl to zákazník, který navštěvoval obchod už v době, kdy byl Archibald ještě liščetem a kdy podnik vedl jeho otec. Starý krtek Ferdinand byl zbrklý zákazník, který do knihkupectví přicházel pravidelně a stejně pravidelně převracel stojánky s knihami a pohlednicemi. Nikdy tím nechtěl nikomu ublížit ani nikoho zarmoutit – byl prostě jen hodně starý a moc toho neviděl... Někdy si koupil knihu a nechal ji ležet na pultu, nebo si zapomněl deštník

a domů přišel tak promočený, že mu kapky deště stékaly z brýlí s tlustými skly. Jindy se napil z Archibaldova šálku s horkou čokoládou s marshmallow v domnění, že patří jemu a že se nachází ve svém obývacím pokoji, pohodlně obutý do svých bačkor – nepochybně proto, že je měl stále na nohou.

„Dobrý den, pane Krtku,“ pozdravil lišák, „jakkak se dnes máte?“

„Pane Lišáku, příteli, jste to vy?“ řekl krtek, upravil si brýle a povytáhl kalhoty se šlemi, které měl pro větší pohodlí až příliš dlouhé.

„Jsem to já, Ferdinande. Hledáte něco nového ke čtení?“

„Ach, mistře Lišáku, kdybyste věděl, jak rád vás vidím!“

A krtek Ferdinand popošel vesele vpřed. Ale sotva udělal pár kroků, upustil svou starou hůl a zakopl. Ach, ten nešika! Lišák k němu přiběhl, aby mu pomohl vstát. Krtek, stále ještě na zemi, s očima zvlhlýma dojetím, k němu natáhl ruce.

„Ach, mistře Lišáku, drahý příteli... Kdybyste jen věděl, jak rád vás vidím!“

„Ale Ferdinande, vždyť jsme se právě...“ (Rozmyslel si to však a postavil milého krtka zpátky na nohy.) „Pojďte dovnitř, udělám vám šálek horké čokolády s marshmallow!“

Krtek následoval knihkupce svou typickou chůzí – kolébavým, nevyrovnaným krokem, doprovázeným vrzavým pohupováním boků a tlumeným „Ouvej!“, „Šmankote!“ a „U sta hromů! Není dobré být starý, příteli!“ Jak kráčel, bylo slyšet, jak mu na zádech chrastí obsah rozpuštěné skořápky a jak jeho hůl naráží do každé lavičky, odpadkového koše a lampy po cestě: Bum! Prásk! Cink! Řach!

Když se krtek usadil do velkého červeného křesla u výlohy, Archibald položil na stůl zhotovený z polen dva kouřící hrnky čokolády.

„Tak co vás sem přivádí, můj milý příteli?“

„Ach, ano, zapomněl jsem! Je to mimořádně naléhavé!“

Krtek vyskočil na nohy a málem přitom převrhl hrnek s čokoládou.

„Kde jen může být? Šmankote, kde jsem ji naposledy viděl?“

Lišák strávil předchozí den pečlivým úklidem svého knihkupectví a teď viděl, jak krtěk naráží do regálů tak rychle a prudce, že svazky padaly jeden za druhým jako literární lavina. Archibald na nic nečekal, vyskočil, rozběhl se za krtkem a začal chytat knihy, které vyskakovaly z regálů jako blechy ze

zad jeho strýce Barnabáše. Tohle byl konec jeho tematického uspořádání: mezi *Případy detektiva Rypáčka* od pašíka Šimona se teď přimotaly kuchařské recepty – bylo to nepatřičné!

„Ale co vlastně hledáte, Ferdinande? Možná bych vám mohl pomoci! Takhle nás brzy pohrbíte pod horou knih!“

Ale rozrušený krtek ho neposlouchal.

„Byl jsem si jistý, že je tady! U sta hromů! Moje paměť si se mnou zahrává čím dál víc! Ať se propadnu, já ji najdu, ať to stojí, co to stojí!“

Knihkupectví teď bylo vzhůru nohama. Když prošla dveřmi lasička Laura a na hlavu jí málem spadl *Milostný slovník zimního spánku* od medvěda Francise, rozhodla se, že bude lepší stavit se jindy...

„Ferdinande, řekněte mi konečně, co hledáte, bude to mnohem jednodušší!“ navrhl lišák zpoza obrovské hromady knih, kterou právě zachytil.

„Hledám svou knihu! Byla přímo tady a já ji nutně potřebuji!“

„Vaši knihu? Jakou knihu?“ podivil se ryšavý obchodník.

Ale krtek už ho zas neposlouchal. Usadil se na polici vyprázdněné od svazků a jako námořník prohledávající obzor pátral po regálech a hledal záhadnou knihu – jenže ta, hrom aby do toho bacil, dočista zmizela! Pod povážlivou tíhou ořechové skořápky přitom ztratil rovnováhu a nebýt knihkupce, spadl by na záda. Když Archibald uviděl, jak se jeho přítel kácí, odhodil knihy, které měl v rukou, na nejbližší stůl. Za okamžik už držel v náručí krtka, který ronil hořké slzy a smáčel mu kožich v nebyvalém zármutku.

„Ale no tak, no tak,“ utěšoval ho Archibald, usadil přítele do křesla a podal mu hrnek horké čokolády. „Povězte mi, oč jde, milý Ferdinande.“

„Celé týdny zoufale hledám svou knihu a včera večer mě najednou napadlo, že musí být u vás, tam vzadu na polici mezi autobiografiemi, ale není tam!“

A krtek se rozplakal ještě víc a smrkal přitom do svého velkého kostkovaného kapesníku.

„Vaši knihu? Ale příteli, nikdy jste mi neřekl, že jste nějakou napsal!“

„Ano, už je to dávno, opravdu dávno! Myslím, že jsem ji tu nechal vašemu otci, nebo možná dokonce ještě jeho otci! Jsou to mé paměti: *Paměti ze země za obzorem* od krtka Ferdinanda. Jste si jistý, že jste ji tu skutečně nikdy neviděl?“ ujišťoval se uslzený návštěvník.

Knihkupec hleděl do zasmušilých očí svého přítele a tu si náhle vzpomněl.

Zelený kožený obal, čtyři lískové oříšky namísto tří. Chlupy, šupiny nebo snad peří. Nekonečné žvanění želváka Finease.

Hrom aby to spral! Byla to ta kniha, kterou prodal předešlého večera!

Ferdinandův příběh

Lišák Archibald se ocitl ve svízelné situaci: byl tu někdo, kdo přesně věděl, co hledá, a on nebyl schopn svého klienta uspokojit! Jak jen mohl nevědět, že má ve svých regálech *Paměti ze země za obzorem*?

„Omlouvám se, Ferdinande... nedostál jsem svým povinnostem lesního knihkupce: zapomněl jsem si prohlédnout zákazníka,“ omlouval se lišák zmateně.

„Ale co mám dělat, příteli? Co mám dělat?“

Rozrušený krtek vytáhl z kapsy druhý kostkovaný kapesník velikosti deky a mocně se vysmrkal, přičemž vydával hlasité troubivé zvuky: Frrk, frrk!